

Трагічний діагноз- «смерть у колисці»- чи можна йому запобігти?

Одне з перших місць серед причин малюкової смерті протягом останніх двох десятиліть посідає синдром раптової дитячої смерті, реєстрація випадків якого проводиться в усіх країнах світу, незалежно від рівня соціально-економічного розвитку. Термін «синдром раптової смерті немовлят» уперше введений в обіг 45 років тому, у 1969 році на 2-й Міжнародній конференції з раптової дитячої смерті (Сіетл).

Синдром раптової дитячої смерті (СРДС, англ.- sudden infant death syndrome, SIDS) або «смерть у колисці» - це смерть дитини першого року життя, яка настала раптово, як правило, під час сну, без попередніх захворювань чи травм. Навіть після повного патолого-анатомічного дослідження лікарі почасти не знаходять патологічних відхилень, які змогли б пояснити смерть дитини. З 1970 р. у більшості країн світу СРДС прийнято позначати як несподівану ненасильницьку смерть напевне здорової дитини віком від 7 днів до 1 року, за якої відсутні адекватні для пояснення причини смерті. У 1834 р. S. Fearn була проведена перша відома аутопсія випадку раптової смерті немовляти, а її результати опубліковані в журналі «Ланцет». З тих часів проблема раптової, несподіваної смерті дітей першого року життя з вивченням її причин і механізмів стала предметом численних досліджень.

Виникненню СРДС сприяє поєднання генетичних факторів, критичного віку і несприятливих зовнішніх умов.

Фактори, пов'язані з вагітністю та пологами

- наркоманія та тютюнопаління матері під час вагітності
- внутрішньоутробна гіпоксія і затримка розвитку
- недоношеність

Особливості дитини

- чоловіча стать, вік 2-4 місяці
- реанімаційні заходи в минулому (чим більше в житті дитини було епізодів, що вимагають невідкладної допомоги, тим вище ризики)
- брат або сестра дитини загинули від СРДС (це стосується загибелі від будь-якого неінфекційного захворювання, а не тільки від СРДС)
- часті й тривалі епізоди апное
- високий поріг пробудження

Умови сну дитини

- сон в положенні на животі і на боці
- куріння батьків після народження дитини у приміщенні, де знаходиться малюк
- м'яке ліжко, наявність перин, подушок
- перегрівання, холодна пора року
- проживання дитини на великих висотах над рівнем моря

На підставі медичних досліджень останніх років з'явилася статистика СРДС:

- діти білої раси гинуть в 2 рази частіше темношкірих дітей
- раптова смерть трапляється у 3 дітей з 1000
- 65% загиблих дітей – немовлята чоловічої статі
- 90% випадків СРДС припадає на вік 2 – 4 місяці
- найнебезпечніший вік немовляти – 13 тижнів
- 6 з 10 випадків СРДС відбуваються з вини батьків
- у 40% дітей напередодні смерті з'являлися ознаки ГРВІ (нежить, легке покашлювання, незначне підвищення температури тіла)
- найнижчі показники СРДС в Голландії та Ізраїлі (0,1 на 1000), найвищі – в Італії та Австралії
- більшість раптових дитячих смертей припадає на холодну пору року (жовтень – березень)

Можливі провісники і симптоми:

- Посиніння шкірних покривів;
- Затримка дихання;
- Різка слабкість;
- Зниження тону м'язів;
- Загальне завмирання.

Ще у 1992 році Американська академія педіатрії в якості одного з найважливіших заходів профілактики СРДС рекомендувала уникати укладати дітей першого року життя на живіт під час сну. На підставі цієї рекомендації в США з 1994 року була розгорнута національна кампанія «Back to Sleep», покликана переконати батьків у тому, що їхні малюки повинні спати тільки на спині.

Як запобігти синдрому раптової смерті немовлят:

1. Дитину треба вклати засинати в положенні на спині (тобто горілиць), а не на животі, чи на боці, поверхня для сну повинна бути твердою.
2. Рекомендовано перебувати в одній кімнаті з дитиною, але не в одному ліжку;
3. Не слід залишати в ліжечку м'які предмети, подушки та незакріплені постільні речі, для зменшення ризику задухи та утискання;
4. Постільна білизна з натуральних тканин, – запобігання перегріву малюка, відмова від пухових ковдр, відмова від сповивання немовляти;
5. Дитина повинна бути одягнена в зручний нічний одяг з натуральної тканини. Бажано використовувати спальний мішок з вузькою прилягаючою верхньою частиною і просторою частиною для ніг. Це ускладнить перевертання малюка на живіт, а також запобігне перегріву через закутування в ковдри.
6. Температура в приміщенні не повинна бути надто високою чи низькою. Свіже повітря. Куріння в приміщенні заборонене.
7. Виключно грудне вигодовування протягом перших шести місяців життя;
8. Відсутність різких запахів та світлових подразників під час сну немовляти.

Підготувала: ас. кафедри педіатрії
та дитячих інфекційних хвороб
Крецу Н.М.